1852. No. 80.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 5 OCTOBER.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 1 October 1852, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . ƒ 8,85.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . - 208,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . . - 208,00.

Leeuwarden, den 2 October 1852.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
VAN PANHUIJS.

DE GEDEPUTEERDE STATEN van *Friesland*,

Gelet hebbende op artikel 7 van het plan der geldleening van *Honderd drie en twintig duizend guldens*, tot bestrijding van eenige buitengewone uitgaven over het dienstjaar 1852, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 11 Januarij 1851, no. 23, en willende vaststellen den dag waarop wegens gemelde geldleening zal plaats hebben de Tweede uitloting ter aflossing op den 1 Januarij 1853 van een kapitaal van *Tien duizend guldens*;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, zoo als geschiedt bij deze, dat de uitloting voor de bedoelde aflossing zal plaats hebben in eene openbare Vergadering van Gedeputeerde Staten, die gehouden zal worden op Donderdag den 21 October 1852, des middags twaalf ure.

En zal deze resolutie in de Nederlandsche Staats-, Leeuwarder- en Provinciale Friesche Couranten worden geplaatst, om daaraan de vereischte bekendheid te geven.

Leeuwarden, den 30 September 1852.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
VAN PANHUIJS, *Voorzitter*,
A. VAN DER LAAN, *Griffier*.

LONDEN, den 1 October.

De voornaamste dagbladen behelzen een berigt, hetwelk klaarblijkelijk van de zijde der Regering afkomstig is en inhoudt, dat de plegtige begrafenis van den hertog *van Wellington* een dag van openbaren rouw zal zijn. Bijzonderheden omtrent die plegtigheid zijn nog niet bekend. Men gelooft hier, dat het programma der begrafenis van het lijk van den admiraal *Nelson* grootendeels zal worden gevolgd.

— In de scheepsberigten der dagbladen van den 29 September jl., leest men dat een Nederlandsch schip, de *Zes Gezusters*, uit den Teems gezeild is om een driehonderdtal landverhuizers voor rekening der Britsche regering naar Australie over te brengen; en dat een Engelsch schip gereed ligt om naar Van-Diemensland te vertrekken met 260 veroordeelde misdadigers, die door goed gedrag in de strafgevangenis eenen vrijpas hebben verdiend, welke hen, in Australie met de vrije bevolking bijkans op gelijken voet stelt.

— Door de vrees, welke het woeden der cholera in Duitschland hier veroorzaakt, is de aandacht gevestigd geworden op den schier ongeloofelijken staat van ongezondheid, waarin eenige der schoonste wijken dezer stad verkeeren. Er zullen groote werken ondernomen worden om den Teems, eene der morsigste rivieren van Europa, te reinigen, welker voorkomen bijna even afschuwelijk is als in de middeneeuwen.

— De dagbladen wijden alhier sedert eenige weken meer bijzonder de aandacht aan de gebeurtenissen, welke in Frankrijk worden voorbereid. Het behoeft niet veel doorzigt meer, om het Keizerrijk als op handen te beschouwen. Doch, het zijn meer de stappen *daarna*, welke de oplettendheid geboeid houden. Men vreest altoos, dat, indien eerst het middel, het Keizerrijk, verzekerd zal zijn, het doel geen ander dan een oorlogzuchtig zijn zal; dat de roemzucht der Franschen zal moeten gestreeld worden. De *Times* slaat bovenal een waarschuwenden toon aan, geeft bijzondere berigten en beschouwingen, alle om te doen uitkomen, dat men niet moet inslapen, daar de President zich ten oogmerk gesteld schijnt te hebben de dagen van 1815 te wreken, en dat hij thans in de Fransche bevolking der departementen een steun zoekt, omdat in Parijs de invloed van velen hem nog ongunstig is. Dat blad beschouwt zelfs de zamenzwering te Marseille als een louter guichelspel, om de belangstelling in den President op te wekken, en voorziet nog meerdere vertooningen, zoo als dat blad zich uitdrukt. Het beklaagt Frankrijk grootelijks, dat het, onder den naam van het algemeen stemregt te huldigen, zich der dwingelandij prijs gegeven heeft. »Wij hechten op zich zelve (zoo besluit het blad) geen wezenlijk belang aan zulk eene verandering van titel, als gegeven zal worden aan eene magt, welke alreeds met alle attributen van het volstrekt oppergezag bekleed is. Indien de President de bestemde Keizer der Franschen is, zien wij geene reden anders over hem te denken, dan wij sedert den 2 December gedaan hebben. Doch er is dat verschil tusschen het Kiezerrijk *in posse* en dat *in esse*: tot dusver is het herstel van die waardigheid in het geslacht van *Bonaparte* het hoofddoel van 's Presidents pogingen geweest, en een van de middelen, door hem ten dien einde gebezigd, is geweest eene vredelievende staatkunde, berekend om de bekommeringen te doen verdwijnen, welke de krijgsherinneringen aan het Keizerlijke stelsel hebben doen geboren worden. Doch wij hebben geenerlei zekerheid, dat, wanneer dit regtstreeksch doel, het herstel van het Keizerrijk, zal bereikt zijn, hetzelfde gebruik van de alsdan bepaaldelijk opgedragene magt zal gemaakt worden. Veeleer moet, daar niets van blijvenden aard is, en wel het minst in Frankrijk, een of ander nieuw doel aan de eerzucht des regeerders en aan de nieuwsgierigheid des volks gesteld worden en eerst na het voltooijen van het tegenwoordig staatkundig plan zullen wij met eenige zekerheid kunnen ontdekken, welke gevolgen daaruit voor Frankrijk en voor de overige wereld kunnen voortvloeijen.

— De *Liverpool Mercury* verhaalt, dat zekere kapitein *Smith* (de naam is wel wat verdacht) voor een paar jaren bij toeval, op eene verkooping zijnde, aan een stuk lands voor spotprijs bleef hangen, zoodat men hem dadelijk 10 p. st. winst bood. Hij sloeg toe, maar de betaling bleef achterwege, en hij derhalve in het bezit van zijn koop. Dit stuk gronds is thans het centrum der goudstreken en van onberekenbare waarde.

PARIJS, den 30 September.

Van Marseille heeft de Prins President zich Maandag ll. over zee naar Toulon begeven; hij werd begeleid door het eskader en door de ter reede liggende stoomschepen, en bij zijne komst te Toulon werd hij met uitbundige geestdrift ontvangen; terwijl de stad feestelijk getooid was en de kreet: *leve de Keizer!* als uit éénen mond opging, begroette het eskader den Vorst met zijne duizend vuurmonden. Ten half drie ure des namiddags stapte Z. H. aan het tuighuis aan wal, en begaf zich te voet, begeleid door de burgerlijke en militaire overheden, naar de maritieme prefectuur te midden eener opeengepakte menigte. Spoedig daarop volgde de revue der troepen te land en ter zee, terwijl de dag met een prachtig diner werd besloten. Dingsdag nam Z. Keiz. H. het tuighuis, de haven, de werven, de forten en de reede in oogenschouw, welke laatste, met stoom- en zeilschepen bezaaid en door de aanwezigheid van het evolutie-eskader nog vervrolijkt, een tooverachtig schouwspel aanbood. Des avonds vereerde hij het door de stad gegeven bal met zijne tegenwoordigheid. Gisteren morgen ten zeven ure heeft de President Toulon weder verlaten en zich aan boord van de *Napoleon* op nieuw naar Marseille begeven, van waar hij per [illegible] de reis zou vervolgen.

[illegible] plegtigheid van het leggen van den eersten steen van het beursgebouw t[illegible]

Marseille heeft *Louis Napoleon* het groote denkbeeld des Keizers in het geheugen geroepen, dat de Middellandsche Zee een Fransch meer moest wezen.

Door de dagbladen van Marseille wordt een besluit medegedeeld, waarbij een buitengewoon crediet van 2,500,000 francs geopend wordt, over tien jaren te verdeelen, voor den herbouw van de hoofdkerk dier stad.

— De vestiging van het Keizerrijk zou meer nabij zijn dan ooit. De heer *Drouin de Lhuys*, de minister van buitenlandsche zaken, moet officieel de aanstaande herstelling van het Keizerrijk aan de gezanten hebben aangekondigd, met bijvoeging dat de Regering op de medewerking der Mogendheden rekende in eenen staat van zaken, waarin het ondoenlijk voor haar was den wensch der openbare meening niet te gehoorzamen. Verscheiden gezanten moeten hunne Regeringen bereids kennis hebben gegeven van deze verklaring. Men is zeker van aller goedkeuring, mogt het van sommigen dan ook stilzwijgend zijn.

Minder te gelooven is het, dat te gelijk met de vestiging van het Keizerrijk de uitgave van alle dagbladen verboden zou worden, drie alleen uitgezonderd, welke dadelijk van de Regering afhankelijk zijn.

— Laatstl. Zondag is in de kerk van St. Cloud met groote praal een *Te Deum* gezongen en zijn gebeden opgezonden voor het behoud van den Prins President. De plaatselijke overheden, Prins *Jérôme*, verscheiden hoofd-officieren en aanzienlijke ambtenaren woonden deze plegtigheid bij. Des avonds vereenigden al die persoonen met vier ministers en den Turkschen gezant zich aan een groot diner, hun door Prins *Jérôme* op zijn kasteel van Meudon aangeboden.

— Te Saint-Etienne zijn twee werklieden, *Gaillard* en *Loriot* geheeten, in hechtenis genomen als in het complot van Marseille betrokken. De eerste heeft bekend. Eenige dagbladen melden dat het hof van appèl van Aix met de instructie dezer zaak is belast. Het helsche werktuig te Marseille was met veel kennis van zaken zamengesteld; de officieren der artillerie, die geroepen waren om het te onderzoeken, hebben verklaard dat het vreeselijke uitwerkselen zou hebben gedaan, zonder eenig gevaar voor hen die het afstaken.

— Tegen de algemeene verwachting zijn de twee Regerings-candidaten, de heeren *Germain Tibaud* en *Bonnin Pary*, alhier tot volksvertegenwoordigers verkozen, terwijl te Lyon de heer *Cabias*, mede een Regerings-candidaat, de zege heeft behaald op den heer *Dupont de l'Eure*.

— Er bevinden zich thans omtrent zooveel vreemdelingen in deze hoofdstad als gedurende de maand Mei en op 15 Augustus, den dag, waarop de arenden n het veld Mars werden uitgereikt en het Napoleons-feest gevierd werd.

's GRAVENHAGE, den 2 October.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Woensdag, wanneer, zoo als reeds in ons vorig nommer is medegedeeld, de beraadslaging over het ontwerp-adres van antwoord op de troonrede was ten einde gebragt en aangenomen, heeft de heer *van Hoëvell*, daartoe verlof verkregen hebbende van de Vergadering, aan de minister van oorlog de volgende vraag gerigt: »Vereenigt de minister zich met de hoofdbeginselen der zich noemende anti-revolutionnaire partij?" Na eene discussie waarbij de minister van oorlog zich verklaard heeft, is door de Vergadering, op voorstel van den heer *Metman*, het volgende besluit genomen: »De Kamer, voldaan met de door den minster van oorlog gegeven inlichtingen, gaat over tot de orde van den dag."

— Bij de voordragt van de staatsbegrooting voor het dienstjaar 1853, heeft Z. Exc. de minister van finantien overgelegd een algemeen overzigt van de staatsuitgaven van het jaar 1842 tot en met het jaar 1851. Daaruit blijkt, dat in het jaar 1843 het hoogste bedrag is uitgegeven, namelijk ƒ 79,772,372, en het minste bedrag in 1849, te weten ƒ 69,992,128.

De dienstjaren van 1842, 1843 en 1844 hebben gezamenlijk een nadeelig slot opgeleverd van ƒ 16,893,532. Onder meer anderen is ook daarin voorzien bij de belangrijke finantiële maatregelen, betreffende de leening en de conversie, door welke het evenwigt in de geldmiddelen van den Staat is hersteld, en de grond is gelegd voor den voordeeligen toestand der geldmiddelen, over welken men zich thans mag verheugen. Van de daardoor verkregen fondsen is nog ten slotte overgebleven een bedrag van ƒ 202,738.

De dienstjaren van 1845, 1846, 1847, 1849 en 1850 hebben gezamenlijk een batig slot opgeleverd van ƒ 15,156,392, hetwelk, met het vermoedelijke overschot van ten minste ƒ 2,422,211 zal worden vermeerderd. Tegen dit algeheel bedrag van ƒ 17,580,603 staat over het nadeelig slot van het dienstjaar 1848, van ƒ 9,719,375; weshalve de dienstjaren van 1845 tot en met 1851 eene voordeelige uitkomst hebben geleverd van ƒ 7,861,227.

Voor de inkomsten van de jaren 1846 — 1851 heeft het domeinfonds geleverd ƒ 8,649,558, waarvan hebben gestrekt ƒ 3,560,500 tot amortisatie van schuld, en het overige ten behoeve van het muntwezen.

Het herstel van het muntwezen heeft gekost ƒ 9,800,741. Daarin heeft het domeinfonds bijgedragen voor ƒ 5,289,058; het overige is verstrekt, door een bedrag van ƒ 1,610,000 door het te gelde maken van 1000 aandeelen in de Nederlandsche Bank, en ƒ 2,901,682 uit de gewone inkomsten van den Staat.

Voor de amortisatie van schuld is van 1843—1851 aangewend ƒ 6,659,544.

LEEUWARDEN, den 4 October.

Zaturdag jl. zijn de gemeenten Menaldumadeel, Franekeradeel en Barradeel, door den heer Commissaris des Konings in deze provincie, vergezeld van den heer griffier der staten, bezocht geworden. Morgen zullen de gemeenten Rauwerderhem, Utingeradeel en Haskerland, gelijk bezoek ontvangen.

— Naar wij vernemen is jl. Zaturdag door de Arrondissements-Regtbank alhier, tot deurwaarder bij het kantongeregt voor het kanton no. 1, hoofdplaats Leeuwarden, benoemd, de heer *R. de Haan Sz.*, tot dusverre beëedigd klerk ter griffie van gemelde Regtbank.

— Bij Koninklijk besluit van 19 September jl. is bepaald, dat de Nederlandsche Israëlitische gemeenten in Drenthe zullen uitmaken een zelfstandig synagogaal ressort, met eene hoofdsynagoge te Meppel, als standplaats van den te verkiezen opper-rabbijn.

— De *Staatsbladen* nos. 147—175, bevatten de wetten houdende naturalisatie van *G. H. Drontmann*, *R. C. Ploug* en 27 andere personen.

Het *Staatsblad* no. 178, bevat de wet van 18 Sept. ll., omtrent den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken.

— Uit het jaarlijksch verslag omtrent den toestand van het doofstommen-instituut te Groningen blijkt o. a., dat in het afgeloopen schooljaar 32 doofstommen in het instituut zijn opgenomen, waarvan echter 5 later hetzelve hebben moeten verlaten, omdat zij, uithoofde van gebrek aan verstandelijke vermogens, voor het onderwijs onvatbaar waren. Daarentegen zijn in dat jaar 15 kweekelingen ontslagen, waarvan 13 in meerdere of mindere mate bekwaam waren om in de maatschappij te verkeeren.

Slechts elf doofstommen waren bij de hoofddirectie aangegeven en in het nu reeds aangevangen schooljaar opgenomen. »Zouden er (zeggen hoofddirecteuren in hun verslag) inderdaad zoo weinige ongelukkige doofstommen, die in dit jaar tot ons konden overkomen, aanwezig zijn, zoodat wij ons deswege kunnen verblijden? of zouden dusdanige ongelukkigen, om welke reden dan ook, teruggehouden worden, zoodat wij ons en hen deswege moeten beklagen? Wij wenschten wel, dat wij deze vragen met grond konden beantwoorden, en vooral, dat wij, mogt het laatste geval bestaan, middelen konden vinden, om te bewerken, dat van de gelegenheid, die het instituut zoo liefderijk voor ongelukkigen aanbiedt, in de ruimste mate gebruik gemaakt wierd."

In het nu geëindigde schooljaar is niet alleen geen der kweekelingen overleden, maar tevens zijn zij weinig ziek of ongesteld geweest. — De kweekelingen hebben over het algemeen goede vorderingen gemaakt.

Het gebouw voor het onderwijs in ambachten is voltooid, en dat onderwijs is in vollen gang. Zes kweekelingen worden onderwezen in het timmeren en schrijnwerken, 6 in het kuipen, 21 in het kleêren- en pettenmaken en 14 in het schoenmaken. Dit onderwijs beantwoordt geheel aan de goede verwachting.

Ook het onderwijs in de gymnastiek, waarvoor eene ruime zaal in het gemelde gebouw bestemd is, gaat geregeld voort, en al de daarvoor benoodigde werktuigen en toestellen zijn aangeschaft.

Het getal kweekelingen beliep in het afgeloopen jaar 156. — Sedert het twee en zestigjarig bestaan van het Instituut zijn ontslagen: als bekwaam om in de maatschappij te verkeeren, 592 kweekelingen; als kunnende geene vorderingen meer maken en om bijzondere redenen 48; wegens bekrompene verstandelijke vermogens 37; uithoofde van zinneloosheid 13; wegens aanhoudende ziekelijkheid 14 en overleden 57; te zamen 761 kweekelingen. Van deze kweekelingen behooren te huis: in Noord-Brabant 28, Limburg 2, Gelderland 49, Zuid-Holland 155, Noord-Holland 188, Zeeland 15, Utrecht 35, Friesland 97, Overijssel 47, Groningen 110, Drenthe 31, en buiten dit Rijk 4, te zamen als voren 761 kweekelingen.

— Te Leyden hadden zich den 30 September ll. reeds ruim honderd jongelieden op de rolle der studenten doen inschrijven.

— Men wil weten, dat in het aanstaande voorjaar weder een examen zal plaats hebben voor jongelieden, die wenschen te worden toegelaten als leerlingen bij de dienst van 's Rijks telegraphie.

— Het getal der Duitsche landverhuizers neemt jaarlijks toe. In 1820 bedroeg het getal 2200 en in 1829 reeds 8000; in 1842 bedroeg het getal 20,000, in 1846 reeds 106,662; in 1847 was het 110,434, nam in 1848 tot 83,511 af, doch steeg in 1851 weder tot 113,199. Men rekent dat veel meer dan 1 millioen Duitschers sedert 1820 hun vaderland hebben verlaten.

— De *Amsterdamsche Courant* meldt, dat de hoogleeraar mr. *C. A. den Tex*, wegens redenen van gezondheid, als zoodanig zijn ontslag aan den stedelijken Raad gevraagd heeft, en dat, ter vervulling van deze vacature, het volgende drietal is opgemaakt: jhr. mr. *J. de Bosch Kemper*, mr. *E. C. van Voorthuysen* en mr. *W. R. Boer*.

— In onderscheidene Europesche dagbladen heeft onlangs eene aankondiging gestaan van eene verzekering-maatschappij, zich noemende *Universal Assurance Compagny*, welke agenten verlangde tegen een salaris van drie tot zes duizend franken. Tot narigt van hen, die zich daartoe aanmelden, dient het volgende berigt, getrokken uit *Galignani's Messenger*, welk blad van een correspondent het berigt ontving, dat genoemde maatschappij, op eene door hem gedane aanvrage, hem een prospectus toezond, hetwelk overvloeide van adelijke namen, als leden van het comité. Deze namen zijn denkbeeldig; er bestaat geen Hertog *Beltimes* of graaf *van Wilsbire*, enz., in Engeland. De agenten zouden *f* 1200 te storten hebben, indien zij tot de eerste klasse, *f* 600 indien zij tot de tweede, en *f* 300 indien zij tot de derde klasse wenschen te behooren. De schrijver uit zijn gevoelen, dat de geheele zaak eene opligterij is, en waarschuwt het publiek daartegen.

— Te Londen is het prospectus bekend geworden eener compagnieschap, die zich wil belasten met den spoorweg tusschen Antwerpen en Rotterdam. Het maatschappelijke kapitaal zal zijn van 500,000 p. st. De actien zullen zijn van 10 p. st. elk, en alzoo ten getale van 50,000. De concessie voor de linie is, dus wordt door een der voornaamste Engelsche dagbladen verzekerd, door de Belgische en Nederlandsche Regeringen verleend voor 90 jaren, en er wordt met den heer *George Wythes*, te Reigate, onderhandeld over het sluiten van een contract voor den aanleg van den spoorweg, tegen eene som van 10,000 p. st. per mijl. De spoorweg zou binnen twee jaren na het verleenen der concessie gereed moeten zijn.

Bolsward, den 4 October.

Na dat den 30 September ll. door den Kerkenraad van de Hervormde Gemeente alhier, uit het bevorens medegedeelde zestal van predikanten, het navolgende alphabetisch gestelde drietal was geformeerd, als: DD. *P. A. Marissen van Loon*, te Hoogezand; *W. P. Scheuer*, te Renswoude, en *J. W. G. R. Schorse*, te Almelo, is daaruit gisteren avond beroepen den wel-eerw. zeer gel. heer *P. A. Marissen van Loon*, te Hoogezand.

218de STAATS-LOTERIJ.

Derde klasse.

1ste Trek.	No. 5211, een prijs van *f* 25,000. No. 18490, een prijs van *f* 1000. No. 4537, een prijs van *f* 1250.
2de "	Nos. 5177, 19178, 8692, 17804, 3158 en 16389, ieder een prijs van *f* 1000.
3de "	Nos. 2225, 18191 en 7290, ieder een prijs van *f* 1000. No. 13959, een prijs van *f* 5000.
4de "	No. 16604, een prijs van *f* 1250. No. 12631, een prijs van *f* 2500.

PRIJSVRAGEN,

UITGESCHREVEN DOOR DE NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ TER BEVORDERING VAN NIJVERHEID, IN HARE LAATST GEHOUDENE ALGEMEENE VERGADERING.

1. *a.* Waaraan is de mislukking toe te schrijven der gewassen, die in eenige nieuw bedijkte polders na de eerste oogsten is opgemerkt?

b. Welke middelen dienen aangewend te worden om die mislukking, voor te komen?

Antwoorden in te zenden voor ult°. September 1855. *De gouden medaille.*

2. *a.* Op welke wijze kan men de menschelijke uitwerpselen, met wegneming van hunne onaangename lucht, doch met volkomen behoud van hunne mestende kracht, op min kostbare wijze in denzelfden gemakkelijk te vervoeren vorm als de Guano brengen?

b. Aangezien eene groote hoeveelheid urine, waarvan de bijzondere krachtige werking als meststof erkend is, verloren gaat, wordt gevraagd: Op welke wijze kan de urine op eene min kostbare wijze ingezameld, van het overtollige water bevrijd en bewaard worden; hoe kan men hare werkzame bestanddeelen, insgelijks zonder groote kosten, terug brengen tot een kleiner volumen, dat gemakkelijk vervoerbaar is?

c. Welke is de doelmatigste wijze om de inzameling, bewaring en toebereiding van vaste en vloeibare uitwerpselen in groote steden tot stand te brengen en daarvan eenen tak van industrie te maken, welke voor de algemeene gezondheid bevorderlijk en voor den landbouw hoogst nuttig is?

Antwoorden in te zenden voor ult°. September 1854. *De gouden medaille.*

3. De Maatschappij looft hare *gouden medaille* benevens *f* 500 uit, aan hem die voor ult°. September 1855 zal hebben ingeleverd, eene verhandeling over de ontginning van heideveld door besproeijing, alles met het oog op onzen Nederlandschen bodem.

De Maatschappij, overtuigd dat niet één bepaald stelsel van besproeijing voor alle heide-velden geschikt is, verlangt daar voor eene handleiding te bekomen. Zij vraagt berekeningen van kosten, en schets-teekeningen, zoo van voedings- als van afwaterings-kanalen, alsmede van de kunstwerken, die noodig zullen geoordeeld worden; zij wenscht dat daarin op voldoende gronden aangewezen worde, welk water en welke bodem voor de besproeijing geschikt zijn, en welke die geschiktheid missen; zij vraagt de waarde der gronden na de daarstelling der werken, vergeleken met de oorspronkelijke waarde en de aan te wenden kosten, zoo naauwkeurig mogelijk opgegeven te zien.

4. Men vraagt eene volledige en naauwkeurige beschrijving van het technisch gebruik dat hier te lande, zoo wel als in het buitenland, van de turf wordt, of wel, kan worden gemaakt.

De Maatschappij looft voor het best en voldoend antwoord de *gouden medaille* uit, en bovendien *f* 300, zoo monsters daarbij worden gevoegd, van de verschillende te verkrijgen producten.

Antwoorden in te zenden voor of op ult°. September 1854.

5. Aangezien de lompen, en wel vooral die welke tot de vervaardiging van het gemeene papier worden aangewend, sedert eenigen tijd belangrijk in prijs gestegen zijn, en dit natuurlijk van invloed is op de prijzen van het papier, zoo vraagt de Maatschappij: of hierin niet te voorzien zoude zijn, door bijvoeging bij de gewone lompen, van eene meerdere of mindere hoeveelheid, andere daarvoor bruikbare zelfstandheden. Een vereischte is, dat de prijs dezer grondstoffen, die der gewone lompen niet overtreft en het papier even goed en sterk is als dat, hetwelk vroeger uitsluitend uit linnen lompen vervaardigd werd, terwijl het tevens zal moeten blijken, dat de te gebruiken zelfstandigheden in genoegzame hoeveelheid te verkrijgen zouden zijn.

De Maatschappij verlangt als monster één riem van elk der meest gebruikelijke papiersoorten, met opgave van zwaarte, den aard der grondstoffen, de verhouding der bij de lompen gevoegde hoeveelheid voor de onderscheidene papiersoorten en of die grondstoffen steeds in genoegzame hoeveelheid te verkrijgen zouden zijn.

Antwoorden met monsters in te zenden voor of op ultimo September 1855. De *gouden medaille* en *f* 300.

6. De Maatschappij looft hare *gouden medaille* uit aan hem, die in Nederland vervaardigt en in den handel verkrijgbaar stelt: Lijm, welke de eigenschappen van de scheepslijm van *Jeffrey* (*marine-glue*) bezit, en waarvan de prijs niet hooger is dan die der Engelsche.

De monsters moeten ingezonden worden met getuigschriften en beschrijving der wijze van vervaardiging voor of op ult. September 1854.

De prijsvragen, waarvan de termijn van beantwoording verstreken was, en die op *nieuw*, *met* of *zonder eenige verandering*, wederom worden voorgesteld, zijn de volgende:

1. Welke middelen kunnen er worden aangewend om het moederkoorn (*secale cornutum*) in de rogge voor te komen? De *tweede gouden medaille.* Antwoorden in te zenden vóór ultimo September 1854.

2. Er bestaan belangrijke beschrijvingen van den Landbouw, in eenige gedeelten van Nederland, terwijl echter deze afzonderlijke opstellen niet anders kunnen worden beschouwd, dan als bouwstoffen voor eene algemeene wetenschappelijke beschrijving van den Landbouw in Nederland, en er, behalve de beschrevene hier te lande, nog eene menigte andere wijzen om den Landbouw te drijven bestaan, welke evenzeer belangrijk zijn voor de geschiedenis der wetenschap en de vergelijking van den toestand onzes landbouws met die van den buitenlandschen, zoo zoude het hoogst wenschelijk zijn, langzamerhand genoegzame bouwstoffen bijeen te kunnen verzamelen, voor eene volledige beschrijving van het boeren-bedrijf over het geheele Koningrijk.

De Maatschappij verlangt te dien einde: *Eene naauwkeurige landhuishoudkundige beschrijving van iedere Provincie van Nederland.*

Voor elk voldoend antwoord, betrekkelijk elke Provincie, looft de Maatschappij uit hare *gouden medaille* en, indien de verdienste van het stuk daartoe grond geeft, eene remuneratie.

De antwoorden, met voldoende bewijzen en getuigschriften, in te zenden vóór of op den laatsten September 1854.

3. Sedert eenige jaren wordt, in onderscheidene oorden van Nederland, zeer geklaagd over het *niet opnemen van kalf bij koeijen.* Men vraagt daarom, waaraan moet dit kwaad worden toegeschreven, welke zijn de oorzaken en gevolgen, en welke middelen kunnen worden aangewend tot voorkoming van hetzelve?

De Maatschappij looft hare *tweede gouden medaille* uit aan dengenen, die, vóór of op den laatsten September 1854, hieromtrent een antwoord zal hebben ingezonden; op voldoende waarnemingen gegrond en door bewijzen gestaafd.

4. Daar de tot dus verre uitgegevene leesboeken, voor de Nederlandsche landjeugd, niet geheel aan het oogmerk schijnen te beantwoorden, om, namelijk, de hoofdzaak van den *wetenschappelijken* en *practischen* landbouw, in bepaalde toepassing op Nederland, in eenen behagelijken vorm en met *juiste kennis* van zaken voor te dragen, looft de Maatschappij hare *eerste gouden Medaille* en *f* 200 uit, aan hem, die een, naar de uitgebreidheid van het onderwerp, zoo veel mogelijk beknopt *Leesboek over de Nederlandsche Landhuishoudkunde* aan haar inzendt, bestemd voor leerlingen of jeugdige landbouwers; op zoodanige voet ingerigt, dat het op de hoogste klassen der lagere scholen, of bij het middelbaar onderwijs kan gebruikt worden, en handelende, zoowel over den eigenlijken akker- en tuinbouw en veeteelt, als ook over de ooftboomen en houtteelt, gelijk die, door overneming van goede zaken uit het buitenland, nog nader zouden kunnen worden verbeterd. Antwoorden in te zenden voor ultimo September 1854.

5. De Maatschappij looft hare *tweede gouden medaille* uit voor de beste verhandeling op de vraag: Hoe moeten Model- en Proef-boerderijen in Nederland ingerigt worden, om daarvan het meeste nut voor het algemeen te trekken. Antwoorden in te zenden voor ultimo September 1854.

6. Daar, in de landbouwkundige geschriften, de gronden, die voor het telen van *Vlas* geschikt zijn, slechts in algemeene en weinig beteekenende woorden worden aangeduid, en daar de oorzaken, waarom sommige gronden daarvoor ongeschikt zijn, en waarom een en dezelfde grond niet dijkwijls vlas dragen kan, tot nu toe slechts in onbepaalde en niets afdoende uitdrukkingen zijn opgegeven, zoodat noch de theoretische, noch de practische landbouw, in de aangeduide zoo belangrijke opzigten, de gewenschte vorderingen gemaakt heeft, zoo vraagt de Maatschappij: welke zijn de natuurkundige en scheikundige geaardheid en zamenstelling der gronden, die bij uitnemendheid voor het telen van het vlas geschikt bevonden worden? Welk verband bestaat er tusschen de zamenstelling van den grond en die van het vlas, en welke stoffen worden uit den eersten door het laatste opgenomen? Welke bestanddeelen moet de grond noodzakelijk bevatten, om tot het verbouwen van vlas geschikt te zijn? Welke zijn de beste en uitvoerbare middelen om den grond, waarop vroeger geen vlas kon worden geteeld, daarvoor de vereischte geschiktheid te geven? Welke zijn, eindelijk, de oorzaken waardoor men op éénen en denzelfden grond, eerst na eenige jaren, met vlas kan wederkeeren, en kunnen deze oorzaken worden weggenomen?

Voor de voldoende wetenschappelijke en tevens landbouwkundige beantwoording dezer vraag, looft de Maatschappij hare *gouden medaille* en eene premie van *f* 250 uit. Antwoorden, met bewijzen en getuigschriften, in te zenden vóór of op ultimo September 1855.

7. Het is voor den landman ontegenzeggelijk van veel belang, dat hij met de voldoende kracht van de onderscheidene plantaardige stoffen, die hij tot voedsel voor zijn vee gebruikt, naauwkeurig bekend zij. Vele opgaven komen daaromtrent bij eenige schrijvers voor, maar deze opgaven verschillen onderling in vele opzigten aanmerkelijk. De Maatschappij vraagt alzoo:

a. Wat is er op *natuurkundige* (en onder deze, vooral op *scheikundige*) gronden bekend, nopens het voedend vermogen van de onderscheidene plantaardige stoffen, die de landman tot voedsel voor zijn vee gebruikt?

b. Welke zijn de voornaamste practische ondervindingen, die daarover zijn opgeteekend?

c. Welke leeringen vloeijen uit het een en ander voort, voor de practijk, ook in verband met de waarde van den mest, die uit het verbruikte voedsel geboren wordt?

De Maatschappij zal een antwoord alleen dan bekroonen, wanneer het ook genoegzaam eigen onderzoek bevat. Voor de voldoende beantwoording dezer vraag, looft de Maatschappij hare *gouden medaille* uit, benevens eene premie van *f* 200, wanneer daartoe termen bestaan, hetzij wegens kostbaarheid van genomene proeven of om andere redenen. Antwoorden, met bewijzen en getuigschriften, in te zenden vóór of op den laatsten September 1855.

8. Daar sommigen van oordeel zijn, dat de brandspuiten, hoewel op vele plaatsen als voldoende geacht, echter nog voor verbetering vatbaar zijn, zoo looft de Maatschappij hare *gouden medaille* en *f* 100 uit aan hem, die hier te lande brandspuiten vervaardigt beter dan de bestaande.

Het betere moet blijken uit een omstandig verslag der vergelijking met de spuiten der vier groote steden: Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en 's Gravenhage. De spuiten moeten zijn, minstens van middelbare grootte, en worden ingezonden vóór of op ultimo September 1854.

9. Hoewel sedert de uitvinding van het *Dumontsche filtrum*, de ontkleuring van plantenvloeistoffen, bepaaldelijk der suiker-oplossing, door middel van beenzwart, eene groote uitbreiding verkregen heeft, zoo is het echter niet te ontkennen, dat de toepassing daarvan in het groot, nog niet is gebragt op die hoogte, waarvoor dezelve vatbaar is.

Hiervan getuigen de verschillende handelwijzen der fabrijkanten, waarvan sommige lijnregt tegen de theorie der ontkleuring schijnen te strijden, alsmede het verschil van gevoelen dat bestaat omtrent de wijze van verlevendiging (revivicatie) van het gebruikte beenzwart langs den natten weg door loogen, of langs den droogen weg door overgloeijing.

Daar nu de Maatschappij het van belang acht, dat de ontkleuring door middel van beenzwart in het groot zoo veel mogelijk tot zekerheid worde gebragt, looft zij hare *eerste gouden medaille* uit aan den zamensteller van een voldoend en volledig handboek over de fabrijkmatige ontkleuring, door middel van beenzwart, waarin zal moeten behandeld worden:

a. De vereischte gesteldheid van de te ontkleuren vloeistof.

b. Idem van het daartoe te bezigen beenzwart ter opneming van de meeste kleurstof.

c. De verschillende wijzen waarop de opgenoemde kleurstof aan het beenzwart

[illegible] worden; aan welke wijze de [illegible] moet worden ge[illegible] en hoe deze moet worden uitgevoerd; met bepaling van:

d. Den inhoud en verdere gesteldheid der filtrums, de hoegrootheid van de korrels van het beenzwart met de mate van snelheid der filtratie en de hiermede verkregen graad van ontkleuring en van den invloed die een en ander heeft op de hoedanigheid der te ontkleuren vloeistof.

Terwijl aan den schrijver van zoodanig handboek nog eene remuneratie van ƒ 600 zal worden toegekend, indien het zal bewezen zijn, dat zijne opgegevene methode in het groot toegepast en boven de andere bestaande handelwijzen den voorrang verdient.

Antwoorden in te zenden voor ultimo September 1854.

10. De Maatschappij verlangt, onder uitloving harer *gouden medaille*, een beredeneerd *oversigt:*

a. Van de vorderingen, die er, sedert 25 jaren, zoo elders als in ons land, in de *scheepsbouwkunst* gemaakt zijn.

b. Wat de ondervinding, gedurende datzelfde tijdvak, omtrent vermeende of werkelijke verbeteringen geleerd heeft?

c. Wat er, in het belang van den Nederlandschen handel, alsmede tot instandhouding en verderen bloei der scheepsbouwkunst, uit de lessen der geschiedenis en der ondervinding, van de laatste jaren, moet worden afgeleid?

De antwoorden in te zenden vóór den laatsten September 1855.

11. De hoogst gebrekkige wijze, waarop de visschers-pinken tot heden toe van hoog strand af naar vlottend water worden gestoken, is in onze visschersdorpen algemeen erkend. In het belang van dien tak van Nijverheid, acht de Maatschappij het wenschelijk, dat er een geschikt werktuig worde uitgedacht, om genoemde pinken met weinig kosten, maar bovenal met spoed af te kunnen brengen.

Zij looft mitsdien hare *gouden medaille* uit aan hem, die het model en de teekening van een daartoe geschikt werktuig inzendt, waarvan de ondervinding de bruikbaarheid bewezen heeft. De inzending met de vereischte getuigschriften, moet plaats hebben vóór of op ultimo September 1854.

12. *Verscheidene medailles en premiën*, zoo te zamen als afzonderlijk, zullen *jaarlijks*, naar mate der verdiensten en het gewigt der zaak, ter beoordeeling van de Algemeene Vergadering, uitgedeeld worden aan die *scheeps-officieren, stuurlieden* en alle *andere personen* in dit koningrijk, welke de beste waarnemingen van nuttige zaken, nuttige ontdekkingen of de naauwkeurigste proefnemingen, met nuttig uitgedachte middelen, *de verbetering der zeevaart en visscherijen* betreffende, hebben gedaan, en dezelve, zooveel mogelijk met getuigenissen of bewijzen gestaafd, zullen hebben, medegedeeld. De opgaven, met bewijzen of getuigschriften, in te zenden vóór of op den *laatsten September van ieder jaar*, tot en met den *laatsten September* 1855.

13. De Maatschappij looft hare *gouden medaille*, benevens eene premie van ƒ 300 uit, voor de voldoende en beste beantwoording van elk der twee volgende prijsvragen:

a. Een handboek der Algemeene Geschiedenis, geschikt om bij het onderwijs op Gymnasien gebruikt te worden, waarin de Geschiedenis zoodanig wordt behandeld, als zij door jongelieden van den nijveren stand behoort geleerd te worden.

b. Een handboek der Aardrijkskunde, tot hetzelfde doel en met dezelfde vereischten.

De Maatschappij verlangt in beide werken eene aanwijzing van de bronnen waaruit de Schrijver geput heeft.

Antwoorden in te zenden vóór den laatsten September 1854.

COMMISSARISSEN VAN DE STADS TEEKENSCHOOL TE *Leeuwarden*, brengen ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat de Lessen in het Handteekenen zullen aanvangen op Zaturdag den 9 October eerstkomende, des avonds ten zes uren, op de Groote Zaal der Latijnsche School, ingaande in de Bollemansteeg; terwijl diegenen welke daarvan hetzij voor het eerst of bij herhaling gebruik willen maken, zich daartoe kunnen aangeven tot en met den 8 October, bij den Heer T. EERNSTMAN, in de Breedstraat alhier; zullende geene leerlingen worden toegelaten dan die den ouderdom van twaalf jaren hebben bereikt.

Commissarissen voornoemd,
VAN BOELENS, *Voorzitter.*
C. J. BOLTEN, *Secretaris.*

ZEEVAARTKUNDE.

COMMISSARISSEN VAN DE SCHOOL VOOR WIS EN ZEEVAARTKUNDE, gevestigd te *Harlingen*, brengen ter kennis van het algemeen, dat de heropening dier School op Maandag 1 November dezes jaars zal plaats hebben, en dat op dezelve kosteloos onderwijs zal gegeven worden in de WIS- en ZEEVAARTKUNDE en ENGELSCHE TAAL, aan jongelieden die voor den Zeemansstand worden opgeleid.

Om tot dat onderwijs te worden toegelaten wordt vereischt:

Ouderdom niet beneden de 14 jaren.
Bewijs van goed gedrag van het Bestuur der woonplaats van den leerling.
Een af te leggen Examen in het lezen, schrijven en rekenen.

Zij die verlangen van deze instelling gebruik te maken, zullen zich moeten aanmelden bij Commissarissen, Maandags, Donderdags en Zaturdags, des morgens van 10 tot 12 uren, aan het Schoollocaal bij de Vischmarkt.

Commissarissen voornoemd,
D. KRAIJER.
A. HARMENS.
IJ. RODENHUIS PZN.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 2 *October* 1852.

NEDERLAND.				
Werk. Schuld	2½ pCt.	63⅝	64$\frac{1}{16}$	64
Dito dito. ..	3 »	76¼	76⅛	76$\frac{13}{16}$
Dito dito ...	4 »	96¼	96½	96$\frac{5}{16}$
Amort.-Synd.	3½ »			
Handel-Maats.	4½ »			
FRANKRIJK.				
Obligatien....	3 pCt.	72⅞		
RUSLAND.				
Ob. bij *H.* 1798/1816	5 pCt.	107¾	108	
dito dito 1828/1829	5 »	106½	106⅝	
Dito bij dito..	4 »			
Geldl. te Londen	4½ »	103¼		

SPANJE.				
Obligatien.....	1 pCt.	23¾	23$\frac{13}{16}$	
»	3 »	50¼		
» Binnenl.à6/m	3 »	45¾		
Coupons Bewijzen.....				
Amort. Schuld...		6⅛		
OOSTENRIJK.				
Metaliek.......	5 pCt.	78¾	78½	
» (nieuwe)	2½ »	40¼	40$\frac{13}{16}$	
» » Amst.	5 »	90$\frac{3}{16}$	90¼	
PORTUGAL.				
Te Londen....	5 pCt.	42⅛	42¼	42⅛
»	4 »	38$\frac{13}{16}$	38$\frac{15}{16}$	38$\frac{13}{16}$

Met. La. B. 5 pCt. 90$\frac{1}{16}$, ⅛; Weenerb. bij Goll en C°. 5 pCt. 86¾; Orig. Amerik. Bank-Act. 3¾; Louis. bij Hope 5 pCt. 100¼, ½; N. Mexik. 25$\frac{11}{16}$; Peru 5 pCt. 101½; Gren. 2 pCt. 22¼; Dito Uitg. 11⅝, $\frac{11}{16}$; Ecuador 4⅛; Venez. Uitg. 17, ⅛; Met. 1851 2½ pCt. 40$\frac{5}{16}$, ⅜; Thes. Amst. 105¼.

In Integralen zijn heden veelvuldige inkoops-commissien uitgevoerd, waardoor de prijs zich circa ½ pCt. sedert gisteren verbeterd heeft. Ook 3 pCts. hebben zich in koers verbeterd. In 4 pCts. vertoonden zich onderscheidene verkoopers, hetgeen dezelve belet heeft in de willigte der overige Holl. fondsen te deelen. Van vreemde effecten waren Oostenr. iets vaster. Russische, Spaansche en Portug. nagenoeg onveranderd. Mexik. een weinig aangenamer. Voor Fransche waren insgelijks hoogere prijzen te bedingen. De Uitgest. Venezuela's worden voortaan met bijbetaling der opklimmende rente van 1 tot 5 pCt. verhandeld. Van af heden wordt 1 pCt. rente 's jaars bijbetaald.

Zondag den 3 *October.*

Integralen 64⅛, $\frac{1}{16}$, 64. 4 pCts. 96$\frac{7}{16}$. Spaansche 1 pCts. 23¾, $\frac{11}{16}$, ⅝. Binnenl. 3 pCts. 45⅝. Belg. bij Rothsch. 2½ pCts. 52⅛, $\frac{3}{16}$. Fransche Oblig. 3 pCts. 73⅛. Metaliek 5 pCts. 78¼, $\frac{7}{16}$. Dito La. B. 90¼. Mexik. 25⅝.

Tot de genoteerde koersen was de handel zeer beperkt.

Opgave der Prijs en Aanvoer van *BOTER* en *KAAS*, den 1 October 1852, [illegible] Stadswaag te Leeuwarden.

BOTER, ƒ 23.75. AANVOER: 317/4, 205/8 en 104/16 vaten.
[illegible] ƒ 22. » 3037 Ned. [illegible]

STAAT van de MIDDELPRIJZEN der Granen en andere Objecten, welke in de tweede helft der maand September 1852, ter Markt der stad *Leeuwarden*, zijn verkocht, volgens Nederlandsche maat en gewigt:

Tarwe,..	Witte....	ƒ 7.25 de Mudde.	Boter,............		ƒ	0.87½	het	pond.
	Roode ..	» 0.00 » »	Vleesch,	Koe.....	»	0.36	»	»
Rogge,........		» 6.45 » »		Kalfs.. .	»	0.00	»	»
Gerst,...	Vroege...	» 4.90 » »		Schapen .	»	0.35½	»	»
	Late.....	» 0.00 » »	Varkens-vleesch,	Versch...	»	0.45½	»	»
Boekweit,.........		» 6.70 » »		Gerookt..	»	0.65	»	»
Haver,...........		» 2.62½ » »	Aardappelen,	Vroege...	»	2.85	de	Mudde.
Witte Boonen,.....		» 0.00 » »		Late.....	»	0.00	»	»
Erwten,..	Witte....	» 0.00 » »	Zaad,...	Kool	»	9.75	»	»
	Groene ..	» 8.00 » »		Raap....	»	0.00	»	»
	Graauwe.	» 10.50 » »		Lijn.....	»	8.70	»	»

Accordeert met het Register der Middelprijzen.

Leeuwarden, den 1 October 1852.
De Burgemeester,
J. H. BEUCKER ANDREÆ.

*** Ondertrouwd:
Harlingen, den 1 October 1852.
P. TOEKAMP LAMMERS, *Weduwnaar, van Amsterdam,* met I. C. WIARDA.

*** Getrouwd:
Harlingen, den 30 September 1852.
S. HOUTSMA, *Weduwnaar van* R. E. SMITH, en E. M. HOPPESTEIJN.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:
Sneek, den 30 September 1852.
C. P. DE GROOT, *beroepen Predikant te Surhuisterveen,* en A. GONGRIJP.

*** Heden beviel voorspoedig van een' welgeschapen ZOON TRIJNTJE KOOPMANS, geliefde Echtgenoote van
Warns, den 27 September 1852. D. S. GORTER.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eenen ZOON ANNA BRUNINGS, geliefde Echtgenoote van
Harlingen, den 29 September 1852. W. RUITENGA.
Familie en talrijke Kennissen gelieven deze algemeene voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Mijn Echtgenoote IJ. ANDRIESSEN, beviel heden van twee welgeschapen ZOONEN.
Sneek, den 30 September 1852.
C. F. LANTINGA, *Apotheker.*
Eenige kennisgeving.

*** Van een welgeschapen ZOON, beviel heden ANNA WOLFFES, geliefde Echtgenoot van
Workum, den 30 September 1852. M. G. HEERING.

*** Heden beviel voorspoedig van een' ZOON J. A. L. VAN BERGEN, geliefde Echtgenoote van
Wedde, den 2 October 1852. Mr. J. S. G. KONING.

*** Heden beviel voorspoedig door Gods goedheid van een welgeschapen DOCHTERTJE, mijne Echtgenoot H. AGES — VISSER.
Sneek, den 2 October 1852. A. H. AGES.
Eenigste kennisgeving.

*** Bevallen van eene DOCHTER M. E. DU BOIS, Echtgenoot van
Leeuwarden, den 3 October 1852. A. ZIJLSTRA JR.

*** Heden overleed alhier, in het St. Antonij-Gasthuis, Mejufvrouw de Wedowe T. F. VAN DER FEEN, geb. MEETSMA, in den ouderdom van ruim 72 jaren.
Leeuwarden, den 26 September 1852.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed tot diepe droefheid van mij, mijne kinderen en hare verdere betrekkingen, mijne geliefde Echtgenoote, ANNA BESSLING, in den ouderdom van 49 jaren, na een gelukkigen echt van bijkans elf jaren.
Leeuwarden, den 27 September 1852. J. OOSTERHOFF Wz.
Eenige kennisgeving.

*** Heden avond omstreeks 7 ure, overleed tot mijne diepe droefheid, ten gevolge van een langzaam verval van krachten, in den ouderdom van 65 jaren en 12 dagen, mijn geliefde Echtgenoot ARJEN JOHANNES BOORSMA, in leven Timmerman en lid van den Gemeenteraad van Wijmbritseradeel. Zwaar treft mij, in mijne gevorderde jaren dit verlies, doch de hoop dat de ziel van den overledene in betere gewesten is overgegaan en het sterven hem een gewin zal zijn, lenigt mijne smarte, en doet mij met gelatenheid en stille onderwerping in Gods alwijs bestel berusten. T. G. BOORSMA, geb. SJAARDEMA.
Scharnegoutum, den 27 September 1852.
Men gelieve deze algemeene als eene bijzondere kennisgeving aan te merken.

*** Heden morgen ontsliep zeer zacht, na eene kortstondige ongesteldheid, mijn dierbare Echtgenoot en der Kinderen zorgdragende Vader LOURENS STEVENS BAKKES, in leven Mr. Brood- en Kleinbakker alhier, in den ouderdom van 48 jaren en ruim 5 maanden, na eene genoegelijke echtvereeniging van bijna 13½ jaar; mij nalatende 4 kinderen, waarvan 2 uit een vorig huwelijk dit smartelijk verlies met mij eenigzins kunnen beseffen. Zijne stille deugd en kalme gelatenheid doen ons met Christelijke onderwerping in Gods wijzen wil berusten, in de hoop dat hij naar betere gewesten ons is voorgegaan.
Tjummarum, den 28 September 1852. ANTJE J. LA FLEUR,
Kennisgeving aan Familie en Bekenden. Wed. L. S. BAKKES.

*** Heden overleed na een langdurig lijden onze zeer beminde éénige Zoon JAN BRAUNIUS OEBERIUS, in den ouderdom van 18 jaren en ruim 1 maand.
Sint Anna-Parochie, den 29 September 1852.
O. B. OEBERIUS.
A. B. OEBERIUS geb. VAN DER PLOEG.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim 65 jaren, aan de gevolgen eener beroerte, voorzien van de laatste H. Sacramenten, de WelEerw. Heer JOANNES ANTONIUS TEN BRAKE, sedert 1823 R. C. Pastoor alhier.
Wijtgaard, den 30 September 1852.
D. T. ROORDA.
T. W. ROORDA.
Execut. Testamentair.

*** Heden overleed tot onze diepe droefheid, na eene langdurige sukkeling, onze geliefde oudste Dochter WIJKE, in den ouderdom van ruim 22 jaren.
Kollum, den 30 September 1852.
A. A. BONNEMA.
B. E. BONNEMA — GORTER.
Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene- als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Heden avond omstreeks 10 ure, overleed mijn waarde Man, de Heer JARIG VAN DER VEER, Boekverkooper alhier, in den ouderdom van 49 jaren, waarvan ik ruim 28 jaren, met hem in den echt vereenigd mogt zijn.
Leeuwarden, den 2 October 1852.
Mede namens mijne Kinderen,
A. E. VAN BAAR VAN SLANGENBURGH,
Wed. VAN DER VEER.
Eenige kennisgeving.
De Affaire zal op denzelfden voet worden gecontinueerd; beveelt zich inmiddels in de welwillendheid harer geëerde Begunstigers.

DRONRIJP, den 2 October 1852. Heden avond werd ik in diepen rouw gedompeld, door het overlijden mijner dierbare Echtgenoot ANTJE J. ANDRINGA. Zij stierf na een lijden van eenige maanden, aan verval van krachten, in den ouderdom van 63 jaren, van welke ik meer dan 40 jaren, door een gelukkig huwelijk, met haar verbonden was.

KORNELIS P. KOOPMANS,
mede namens mijn' Zoon en Behuwddochter.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 28 Sept. tot en met den 4 Oct. 1852 aangegeven; 15 Geboren, 11 Overleden, Gehuwd 2 paren.

BOELGOED
van Manufacturen, Meubelen en Huisgeraden enz.,
TE *BOLSWARD.*

De Notaris LEDEBOER, te Bolsward, zal, op Maandag den 11 October 1852, en volgende dagen, des morgens ten 9 ure, ten sterfhuize van Mej. de Wed. *J. Rinkes*, op het Grootsand te Bolsward, bij boelgoed tegen contante betaling verkoopen:

1°. MANUFACTUREN, bestaande in: eene aanzienlijke partij echte witte Kanten, geborduurd Neteldoek, Gaas, Handschoenen, zijden Linten, eene partij zijden en bonte Doeken, voorts Zijde, Garen, Band enz.

2°. MEUBELEN en HUISGERADEN, hoofdzakelijk bestaande in: 1 Kabinet, 1 Secretaire, 1 Bureau, 1 Ladetafel, 1 Staartstukklok, 2 Tafels, diverse Stoelen, 3 Bedden met toebehooren, Koper-, Tin-, Glas- en Aardewerk en hetgeen zal worden aangeboden.

PUBLIEKE VERKOOPING.

De Notaris T. S. VAN DER LEIJ, te Langweer, zal, door het ministerie van zijnen ambtgenoot Jhr. J. L. T. WAUBERT DE PUISEAU, te Lemmer, op Donderdagen den 14 October 1852, ten huize van *P. J. Hoogland*, bij de Scharsterbrug onder Nijega, provisioneel, en den 28 October daaraanvolgende, ten huize van *K. W. de Jong*, op het Huis ter Heide onder Legemeer, finaal, telkens des namiddags ten 2 uren, (ten gevolge regterlijke authorisatie) in het openbaar onder uitloving van strijk- en verhooggelden, presenteren te verkoopen:

A. Eene vruchtbare ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE, SCHUUR, ERF, BOOMGAARD, CINGELS, IJSTER en BOSCH c. a., in de Scharren onder Oosterhaule, het Huis aldaar geq. no. 20, bij de mede-eigenaren *Ruurd R. Ruipers* en *Vrouw* in gebruik, groot 54 bunder 50 roede 90 el, zoo Weid-, Hooi- als Bouwland enz., bekend ten Kad. gem. Langweer, sectie B, nos. 218, 219, 220, 221, 274*e*, 336, 337, 338, 338*a*, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 352*a*, 353, 354, 355, 356, 357, 338*b*, 338*c*, 360 en 355. De Landen St. Petri en de Huizinge en Schuur c. a. den 12 Mei 1853 vrij te aanvaarden, en zulks in 13 perceelen, breeder bij Verkoopboekjes omschreven, en

B. Eene hechte HUIZINGE c. a., met STEDE, ACHTER-ERF en vrije medegebruik van de Steeg ten Zuid-Oosten, staande aan de Mid-straat te Joure, aldaar geq. no. 4, bekend ten Kad. gemeente Joure, sectie A, nos. 484, Tuin, 1 roede 38 el, en 485, Huis en Erf, 1 roede 2 el; in huur en gebruik bij *Theunis van der Leest*, voor *f* 70 's jaars, doch op 12 Mei 1853, te aanvaarden.

De Notaris T. S. VAN DER LEIJ, voormeld, zal, op bovengenoemde tijd en plaats presenteren te verkoopen:

Een vruchtbaar stuk WEIDLAND, gelegen nabij de School in de Scharren onder Oldeouwer, onmiddelijk ten Noord-Westen van den algemeenen Rijdweg, bekend ten Kad. gem. Langweer, sectie C, no. 103, voor eene grootte van 3 bunder 62 roede. Op St. Petri 1853 vrij te aanvaarden.

Conditien te vernemen en Verkoopboekjes te bekomen ten Kantore van den Notaris T. S. VAN DER LEIJ, te Langweer.

BOELGOED IN DE BANK VAN LEENING te *SNEEK*, op Woensdag den 13 October 1852, der PANDEN, welke ingebragt zijn, in de zes eerste maanden van het jaar 1851.

De MAJOOR, *belast met het toezigt over de Garnizoens Infirmerie te Leeuwarden*, zal, onder nadere goedkeuring van het M. v. O., aan den minstinschrijvende, *op den 18 October a. c.*, AANBESTEDEN:

1. Het leveren van VLEESCH, WITBROOD, grove GORT, RIJST, ZOUT, BOTER, BIER-AZIJN, ROODEN WIJN, BIER, groene ZEEP, PATENT-OLIE, KAARSEN en LANGE TURF, alles voor den tijd van twaalf maanden, in te gaan den 1 Januarij 1853, en eindigende met den laatsten December deszelfden jaars.
2. Van AARDAPPELEN, waarvan de leverancie een aanvang zal nemen met den 1 November des loopenden en eindigende met den 15 Julij des volgenden jaars.

Diegenen welke gading wenschen te maken, kunnen voor zoo veel artikelen inschrijven als zij zullen goedvinden, met dien verstande nogtans, dat zulks wat de Kruidenierswaren, (Gort, Rijst, Zout, Boter, Azijn, groene Zeep, Patent Olie en Kaarsen) betreft, als éene leverancie uitmakende, voor al die artikelen bij elkander moet plaats hebben.

De voorwaarden liggen op het Bureau van den Administrateur der Infirmerie in het oude Geregtshof ter inzage, alwaar tevens de bus voor de gesloten inschrijvings-billetten zal zijn geplaatst, en die op bovengemelden dag, ten 12 ure des middags, zal worden geopend.

Uit de hand te koop:

Eene welbeklante GROFSMEDERIJ, met NOODSTAL, compleet stel SMIDS- en KAGCHELMAKERS GEREEDSCHAPPEN en ERF, staande en gelegen op het Oost te Hindeloopen. Het Huis in 1851 grootendeels vernieuwd, en de Smederij tot de aanvaarding in werking.

Te bevragen bij den Heer P. VISSER te Hindeloopen.

Een Veerschip, groot 22 Ton,

met wijde Warings, ronde Luiken enz., lang 11 el 650 streep, (41 voet 3 duim, wijd 3 el 480 streep, (12 voet), hol naar rato, 9 jaren oud, hecht en sterk, is UIT DE HAND TE KOOP bij O. L. LANTINGA, Scheeps-Bouwmeester te IJlst.

ZANGVEREENIGING TE LEEUWARDEN.

De Ondergeteekende eene MANNEN-ZANGVEREENIGING opgerigt hebbende, neemt de vrijheid langs dezen weg hiervan algemeen kennis te geven, en tot verdere deelneming uit te noodigen.

Hiertoe genegen zijnde, gelieve men zich te vervoegen ten zijnen huize in de Klokstraat, letter H, no. 33, alwaar de noodige inlichtingen te bekomen zijn.

Leeuwarden, den 4 October 1852. J. J. W. SARTORIUS.

EERETEEKENS,

zoo als aan H. H. Officieren voor veeljarige dienst bij de Schutterijen zijn uitgereikt, worden verkleind verkrijgbaar gesteld; waarvan model ter bezigtiging voorhanden is, bij

H. J. ZWANENBURG,
Goud- en Zilversmid te Harlingen.

Daar de Ondergeteekende zich als WAGENMAKER te Franeker heeft gevestigd, acht hij zich verpligt de gunst van Stad- en Landgenooten vriendelijk te verzoeken, belovende hij alles te zullen aanwenden om zich door eene nette en prompte behandeling de gunst en recommandatie van vele begunstigers waardig te maken.

Dezelve vraagt tevens zoo spoedig mogelijk een ongehuwde WAGENMAKERS-KNECHT, die goed kan werken.

J. W. DE BOER,
Wagenmaker op den Oosterdijk te Franeker.

De Ondergeteekenden hebben de eer aan het geachte Publiek bekend te maken, dat zij eigenaren geworden zijnde der Huizinge van Mejufvrouw de Weduwe J. HUBERT, aan de Groote Markt alhier, den daarin uitgeoefenden MANUFACTUURWINKEL zullen voortzetten. Vriendelijk zich aanbevelende geven zij de verzekering, dat zij alles zullen aanwenden, door prompte bediening, soliditeit der Goederen en goedkoope prijzen het vertrouwen en de gunst hunner Stad- en Landgenooten waardig te zijn.

De Winkel zal worden *geopend* op Donderdag den 7 October e. k.

Bolsward, den 30 September 1852. H. EN B. FLOTTOW EN COMP.

De Ondergeteekende hare affaire gekwiteerd hebbende, heeft de eer bij deze alle hare begunstigers voor het in haar gestelde vertrouwen en bewezen toegenegenheid haren hartelijken dank te betuigen, en verzoekt tevens ieder die nog iets aan haar verschuldigd is of van haar te vorderen mogt hebben, om zich ten dien einde te vervoegen bij den Heer H. HUBERT, alhier, die met de ontvangst en uitbetaling dezer gelden is belast.

Bolsward, den 30 September 1852. Wed. J. HUBERT.

H. BROUWER & ZOON vaceren op de vroeger aangekondigde wijze tot betaling van 4 pCts. COUPONS Nat. Schuld, versch. 1 October 1852, Wed. *H. F. Tjeenk*, te Amsterdam.

Ten Kantore van A. GRATAMA wordt gevaceerd tot betaling der COUPONS, verschenen 1 October 1852, van Certificaten 4 % Nationale Schuld, administratie *Ketwich & Voombergh* en de Wed. *W. Borski*, te Amsterdam.

Leeuwarden, 5 October 1852.

R. & A. BLOEMBERGEN, Directeuren van het ADMINISTRATIE-KANTOOR van Nationale Fondsen, opgerigt door THIJS FEENSTRA, gevestigd te Leeuwarden, vaceren tot betaling van COUPONS 4 pCt. Nationale Schuld, verschenen 1 October 1852.

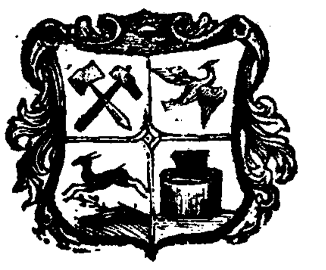

STOLLP'S LIKDOORN BALSEM, die zich de goedkeuring van het Hooge Koninkl. Wurtembergsche *Geneeskundig Collegium* verworven heeft, is ook hier te lande reeds gunstig bekend en van vele zijden hebben wij berigten ontvangen, dat zij radicale genezingen zonder de minste pijn bewerkt heeft. Bij eene stipte opvolging der gebruiksaanwijzing, kan de lijder van eene spoedige hulp verzekerd zijn.

Het Fleschje wordt met eene aanwijzing hoe het gebruikt moet worden voor 60 ct. in onderstaande Depôts afgegeven:

Amsterdam, *Verkoophuis*; Dokkum, *A. Schaafsma*; Harlingen, *P. L. Miranda de Pz.*; Heerenveen, *G. Overdiep*; Leeuwarden, *S. P. Postma*; Sneek, *P. T. Potma.*

De Zalf en de Pillen van HOLLOWAY,

ZIJN EEN ONFEILBAAR MIDDEL VOOR DEN RINGWORM EN ANDERE HUIDZIEKTEN OF SCORBUTIEKE AANDOENINGEN.

De hevigheid van dergelijke ziekten wordt aanmerkelijk vermeerderd door de onzuiverheids des bloeds. Dit te zuiveren is dus de eerste stap die gedaan moet worden bij de onderhavige ongesteldheden, en daartoe bestaat er wel geen krachtiger middel dan de Pillen van *Holloway*, gepaard gaande met de uitmuntende Zalf, aan welker vereenigde heel- en geneeskracht geene huidziekte hoegenaamd kan weêrstaan. Dezelve zijn ook zonder weêrga, ter genezing van oude wonden, open beenen, kliergezwellen en andere verzweringen.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

DOOSJES PILLEN van *f* 0,90, *f* 2,10, *f* 3,30, *f* 7,75, *f* 15,50, *f* 23,50.
POTJES ZALF van - 0,90, - 2,10, - 3,30, - 8,15, - 15,90, - 23,90.

Zijn op *franco aanvrage*, *à contant*, te bekomen: aan het Hoofddepôt, bij den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch; J. C. H. VAN HARINXMA, te Leeuwarden; Wed. H. A. BINKSMA, te Harlingen; alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

HARDDRAVERIJ.

De vroeger aangekondigde doch ten gevolge van het ongunstige weder geschorste HARDDRAVERIJ bij J. R. v. D. PLAATS, Kastelein in het Nieuwe Tolhuis onder Goënga, zal alsnu, op de primitief gemaakte bepalingen, plaats hebben op *VRIJDAG den 8 October e. k.*, *'s* namiddags ten *half twee ure* precies.

ER WORDT ALHIER GEVRAAGD: iemand van de P. G., met de ADMINISTRATIE bekend, die 2 à 3 dagen in de week over heeft. Adres bij A. VAN ZUIJLEN, op de Nieuwestad.

Twee ongehuwde WAGENMAKERSKNECHTEN, hun werk goed verstaande kunnen dadelijk tot 1 Mei e. k. vast werk bekomen bij L. KRAMER, te Hommerts.

Op een der Stadscholen te Sneek wordt ten spoedigste verlangd een ONDERMEESTER van den 3den rang, tegen een salaris van honderd vijftig Guldens. Belanghebbenden adresseren zich, liefst in *persoon*, met de vereischte getuigschriften, bij den Heer D. A. DE GROOT, Voorzitter van de Plaatselijke Schoolcommissie aldaar.

Met November aanstaande bestaat er bij den Ondergeteekende gelegenheid tot plaatsing van een LEERLING ter opleiding in eenen KRUIDENIERSWINKEL. Adres liefst in persoon of met *franco* brieven bij

D. WIJNGAARDEN,
achter de Waag, letter G, no. 11, te Leeuwarden.

Heden verschijnt, en wordt aan de Inteekenaren verzonden, de ZESDE AFLEVERING van het VIERDE DEEL van het werk van wijlen

Prof. J. A. UILKENS,

GETITELD:

De Volmaaktheden van den Schepper in zijne schepselen beschouwd,

TOT VERHEERLIJKING VAN GOD EN TOT BEVORDERING VAN NUTTIGE NATUURKENNIS.

Herzien en op de tegenwoordige hoogte der wetenschap gebragt door de Heeren: Prof. F. KAISER, Dr. E. M. BEIMA, Prof. C. J. MATTHES, Prof. J. VAN DER HOEVEN, Prof. H. C. VAN HALL en Dr. J. R. E. VAN LAER.

Met geplaatdrukten titel en *algemeenen omslag voor het vierde deel*, bij inteekening . . . . *f* 1,00.

Met deze aflevering is ook het vierde deel, inhoudende de

NATUURLIJKE GESCHIEDENIS VAN HET PLANTENRIJK,

geheel vernieuwd door H. C. VAN HALL, Hoogleeraar te Groningen, compleet, 't welk in net cartonnen band thans gesteld is op . . . . . . *f* 5,75.

Uitgegeven door F. FOLKERS, te *Groningen:* HANDBOEK voor EVANGELISCH ONDERWIJS. Door W. C. VAN DER ZWAAG, *Predikant te Dronrijp.* Postf. à *f* 1,50. In fraaije Eng. linn. band m. vergulde stemp. à *f* 2,25. (*Deze uitgave is zeer geschikt tot cadeaux bij Aanneming of Bevestiging.*)

NIEUWE, GOEDKOOPE VRAAGBOEKJES, van denzelfden Schrijver: I. Kort Begrip der *Bijbelsche en Kerkelijke* Geschiedenissen, voor Katechisatieën à $7\frac{1}{2}$ Ct. — II. Kort Begrip der *Bijbelsche en Kerk.* Geschiedenissen, IN WEINIGE VRAGEN EN ANTWOORDEN, à 5 Ct. — III. *Onbeantwoorde of buitenvragen*, daarbij behoorende, à 5 Cts. — IV. Kort Begrip der *Christelijke Waarheid*, à $7\frac{1}{2}$ Ct. — V. Kort Begrip der *Christelijke Waarheid*, IN WEINIGE VRAGEN EN ANTWOORDEN, à 5 Ct. — VI. *Onbeantwoorde* of *Buitenvragen*, daarbij behoorende, à $7\frac{1}{2}$ Ct.

Bij G. B. VAN GOOR, te Gouda, komt van de pers en is *alom* voorhanden voor *f* 1,75:

MARIA HAEZEBROEK,
DE HEDENDAAGSCHE KOOKKUNST,
OF DE WETENSCHAP OM
LEKKER en GOEDKOOP te ETEN en te DRINKEN.
DERDE DRUK.

Geheel omgewerkt en met tal van Recepten verrijkt door

J. P. GROS,

EERSTE KOK VAN WIJLEN *Z. M. WILLEM I.*

Vermeerderd met eene Handleiding omtrent het *Voorsnijden* en het *Bedienen der Tafel*, als ook met eenige *Tafel-menus.*

Opgehelderd door Houtsneê-Figuren.

Bijzonder aanbevelingswaardig is dit boek ook door de menigte doelmatige voorschriften die het bevat omtrent het INMAKEN VAN GROENTEN, het INLEGGEN EN KONFIJTEN van *allerlei* VRUCHTEN enz. enz.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.